دریچه

افزایش آمار تولد و کاهش طلاق در پایتخت طی ۹ ماه گذشته

● **مهر:** مدیرکل ثبت احوال استان تهران گفت: در ۹ ماهه سال جاری شاهد افزایش آمار تولد و ازدواج و کاهش ۲.۵ درصدی طلاق در استان تهران هستیم. محمدمهدی اعلایی در جلسه شورای بانوان استان تهران که در ساختمان استانداری تهران برگزار شد، گفت: براساس گزارش ۹ ماهه سال جاری با کاهش ۲.۵ درصدی طلاق روبه‌رو هستیم و همچنین ازدواج هم سه درصد افزایش داشته است. وی افزود: در همین مدت، شاهد افزایش هفت درصدی زادوولد بوده‌ایم؛ همچنین در واقعه وفات ۳.۸۳ درصد افزایش داشته‌ایم. محمدمهدی اعلایی در حاشیه این مراسم به آمار ۹ ماهه وقایع حیاتی چهارگانه ازدواج، طلاق، وفات و تولد اشاره کرد و افزود: براساس آمارهای پایگاه اطلاعات استان در ۹ ماهه امسال ۱۵۵هزار و ۲۸۸ مورد ولادت رخ داده که این آمار نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۶.۸ درصد رشد داشته است. وی گفت: در همین مدت ۳۹هزار و ۹۱۸ واقعه وفات به ثبت رسیده است که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۳.۸۳ درصد افزایش داشته است. مدیرکل ثبت احوال استان تهران به آمار ازدواج نیز اشاره کرد و افزود: ۶۶ هزار و ۵۴۶ مورد ازدواج نیز در ۹ ماهه امسال به ثبت رسیده که از افزایش ۱.۰۵ درصدی برخوردار بوده است. وی از کاهش ۲.۵۷ درصدی طلاق در این مدت خبر داد و گفت: ۲۳هزار و ۴۱۸ مورد طلاق نیز به ثبت رسیده که در مقایسه با سال گذشته با کاهش روبه‌رو بوده‌ایم.

واکنش فرمانداری تهران به پولی‌شدن تونل‌ها

● **ایسنا:** معاون فنی و عمرانی فرمانداری تهران با اشاره به اینکه لایحه اخذ عوارض تردد از معابر خاص شهری همچون تونل‌ها در نوبت بررسی شورای اسلامی شهر تهران است، گفت: گذشته از نظر فرمانداری تهران درخصوص تصویب احتمالی این لایحه، هرگونه اخذ عوارض جدید در هر شهری باید به تأیید وزارت کشور برسد. غلامحسین آرام گفت: این لایحه پس از بحث و بررسی در شورای شهر به فرمانداری ارسال می‌شود و در مرحله بعد در کمیته انطباق توسط اعضا بررسی می‌شود. اگر خلاف قانون باشد به شورا ابلاغ می شود و اگر مغایرتی وجود نداشته باشد به قانون تبدیل می‌شود.

آغاز طرح «فرزندآوری» برای ۲هزار خانواده تهرانی

● **مهر:** طرح فرهنگ‌سازی و آموزش علمی و تخصصی در موضوع فرزندآوری در شهر تهران به صورت پایلوت آغاز شد که پس از ارائه گزارش نهایی و موفقیت در سطح استان اجرائی می‌شود. جلسه کارگروه بانوان استان تهران با حضور سیدحسین هاشمی استاندار تهران در ساختمان استانداری برگزار شد. در این جلسه عنوان شد که فاصله فرزندآوری در ایران از ازدواج تا تولد فرزند بیش از پنج سال است؛ اما تهران برای پایلوت انتخاب شده تا طرح فرزندآوری در آن اجرا شود. یکی از کارشناسان اعلام کرد: با همکاری آموزش‌وپرورش و امور بانوان استانداری تهران و دانشگاه تهران در مناطق سه، شانزده، هشت و شش این طرح اجرائی شود؛ به نحوی که در ۱۰ مدرسه دخترانه و پسرانه پیش دبستانی و دبستان ۱۰۰۰ خانواده را به‌عنوان جامعه هدف انتخاب کرده و فرهنگ‌سازی را آغاز می‌کنیم. البته در این طرح، مدارس شاهد را هم قرار دادیم که درمجموع دوهزار خانواده می‌شوند و پس از اجرای طرح هم نتیجه اعلام خواهد شد.

متروی تهران به فرودگاه رسید

● **شرق:** اولین قطار در مسیر خط متروی فرودگاه مهرآباد، یکشنبه هفته آینده به حرکت در می‌آید. با اتمام عملیات ساخت تونل‌ها و نصب تجهیزات در بخش اعظم خط مترو فرودگاه مهرآباد، این مسیر دو کیلومتری برای «تست سرد» آماده شد و قرار است یکشنبه، بیستم دی‌ماه با حضور مسئولان عالی، اولین قطار در این مسیر به منظور انجام تست‌های فنی به حرکت در بیاید. خط متروی فرودگاه مهرآباد به‌عنوان متفاوت‌ترین مسیر ریلی و تونلی درون شهری پایتخت با طول حدود دو کیلومتر، از مسیر خط چهار مترو و در ایستگاه متروی بیمه انشعاب دارد. این خط مترو، طراحی و مبلمان متفاوتی را به جهت تردد مسافران فرودگاهی نسبت به دیگر خطوط متروی تهران داراست؛ همچنین مبلمان داخلی واگن‌ها مخصوص حمل توشه همراه مسافر، سرفاصله حرکت قطارها و نیز قابلیت تردد قطارها به‌صورت هوشمند و بدون راننده از دیگر ویژگی‌های منحصربه‌فرد این خط مترو است. پیش‌بینی می‌شود روزانه از طریق این خط حدود ۴۰هزار نفر تردد کنند. ناوگان متروی تهران پیش‌ازاین از طریق خط سه به ایستگاه راه‌آهن کشور متصل شده و علاوه‌بر فرودگاه مهرآباد، قرار است در آینده نیز فرودگاه بین‌المللی حضرت امام خمینی (ره) از طریق مسیر خط متروی تهران- پرند به متروی پایتخت متصل شود.

ورود پلیس به طرح ضربتی جمع آوری دست‌فروشان مترو

شهرزاد همتی: اولش ماجرا آن‌قدر جدی نبود؛ خودشان می‌گفتند از این طرح‌های ضربتی زیاد دیده‌اند. فاطمه یکی از دست‌فروش‌های مترو است، او لوازم آرایشی می‌فروشد، رژ لب، ریمل و انواع مدادهای آرایشی. وسایلش را در ایستگاه نواب در همین طرح ضربتی جمع‌آوری دست‌فروش‌های مترو که از روز گذشته به یکباره آغاز شد، از او گرفته‌اند. طرحی که روابط‌عمومی مترو در پاسخ به پیگیری «شرق» برای جزئیات آن می‌گوید: «دراین‌باره حرفی نمی‌زنیم، طرح توسط ناجا اجرا می‌شود و فقط چون در مترو است ما با آنها همکاری می‌کنیم». این را می‌گوید و تمام.

فاطه درباره وسایلش می‌گوید حداقل ۲۵۰ هزار تومان جنس با خودش داشته. فاطمه ۲۷ساله است و شوهرش کریم مدتی است که بی‌کار شده. او می‌گوید: «من الان ۵ سال است در مترو کار می‌کنم. فصل‌به‌فصل هم نوع فروشم را عوض کرده‌ام. یک وقت گل‌سر می‌فروشم، گاهی لباس زیر و حالا هم لوازم آرایش. همیشه خدا هم مشکل داشته‌ایم، اما حالا با همیشه فرق می‌کند». اینها را پشت تلفن آرام و منطقی برایم می‌گوید، او از دغدغه‌های زن‌ها حرف می‌زند؛ از اینکه زن‌های دست‌فروش زندگی‌شان را از راه فروشندگی در مترو می‌گذرانند. فاطمه ساکن فردیس کرج است. از او می‌پرسم بارش را کجا برده‌اند، می‌گوید: «خودم هم نمی‌دانم، اما اگر سری به متروی کلاهدوز بزنی، توی یکی از اتاقک‌ها کلی جنس روی هم تلنبارشده گذاشته‌اند، گفته‌اند بروید شهرداری منطقه‌ای که جنس‌هایتان را گرفته‌اند. اما هیچ‌کس جواب درست و حسابی به من نمی‌دهد». اوایل هفته هم جلوی وزارت کشور تجمع اعتراضی داشتیم، ولی کسی به دادمان نرسید.

ساعت ۱۷ روز چهارشنبه، متروی مصلی

واگن نسبتا شلوغ است. هرکسی به کارش مشغول است و مسافرها حواسشان به آدم‌های اطراف نیست. مانیتور تعبیه‌شده روی دیواره قطار، انیمیشن‌های تبلیغاتی درباره مقابله با دست‌فروش‌ها پخش می‌کند. زن آرام آرام و بااحتیاط وسط واگن می‌ایستد و از کیفش یک بسته شبیه به بقچه درمی‌آورد و رو به مسافران باز می‌کند، از لای بقچه‌اش نگین‌های خوشرنگ و خوشبخت و بی‌خیال میان زمین و آسمانپهن می‌شوند. زن اعتمادبه‌نفس همیشه را ندارد. ابتدای پارچه را محکم به دستش گرفته تا اگر کسی آن را به زور گرفت، بتواند از داشته‌اش دفاع کند. صدایش را کمی بالا می‌برد و می‌گوید: «خانمای عزیز، خانمای خوشگل، گوشواره دارم، تو گردنی دارم و سرویس‌های تی‌تانیوم. رنگ‌ثابت. بدون برگشت رنگ. اگر اینها رو از مغازه بخرید ۷۰ کمتر نیست. یک نیم‌ست از من ببرید ۱۵هزار تومان». ایستگاه شهید بهشتی را رد کرده‌ایم. به سرعت بقچه‌اش را جمع می‌کند و کسی توجهی به تبلیغاتش ندارد. روسری‌اش را جلو می‌کشد و بدون آنکه با آدم‌های دیگر تفاوتی داشته باشد کفِ قطار ولو می‌شود. حالا هدفون توی گوشش به موسیقی گوش می‌دهد و مات‌ومبهوت به تصویری نگاه می‌کند که در مانیتور رژه می‌رود؛ تصویر فروشنده‌ای دوره‌گرد را با قیافه‌ای کج و معوج در حال فروش در واگن قطار نشان می‌دهد.

ساعت ۱۷:۱۰ ایستگاه هفت‌تیر

از واگن پیاده می‌شوم و به مأمور کنترل ایستگاه می‌گویم صبح در متروی مفتح، بار روسری‌ام را از من گرفته‌اند و نمی‌دانم کجا دنبالش بگردم. انگار دلش می‌سوزد. ماسکش را پایین می‌آورد و می‌گوید: «بارت را صورت‌جلسه کردند؟» سرم را به علامت مثبت تکان می‌دهم. می‌گوید: «ببین دخترجان اینها گفته‌اند دیگر بارتان را تحویل ندهیم؛ یعنی از من می‌شنوی دیگر دنبال بارت نباش. برای اینکه برایتان درس عبرتی شود و دیگر در مترو نیایید، اما اگر واقعا دلت می‌خواهد پیگیری کنی، فردا صبح برو متروی حقانی؛ آنجا برگه صورت‌جلسه را که ببری، یک جوابی به تو می‌دهند، اما می‌دانم دیگر اگر پشت گوشت را دیدی بارت را دیدی». بعد روبه‌رو را نشانم می‌دهد: دو سرباز به‌همراه دو زن چادری، دو کیسه همراهشان دارند و زنی که ماسکی روی صورتش است همراهی‌شان می‌کند. مأمور کنترل می‌گوید: «الان این زن را تازه گرفته‌اند. اینها مأموران حقانی هستند. برایش صورت‌جلسه می‌کنند و بارش را می‌گیرند». نگاهم به تابلوی بزرگی خیره می‌شود که زن دست‌فروش بی‌حس‌وحال از جلویش رد می‌شود. رویش نوشته: «به فرزندانتان بیاموزید خرید از دست‌فروش به ضرر آنهاست و برای سلامتی آنها زیان‌آور است»؛ دنبال آنها راه می‌افتم... . ایستگاه پلیس متروی هفت تیر، به سمت شمال میدان هفت‌تیر و بعد از غرفه‌های اغذیه‌فروشی و کنار مغازه اسباب‌بازی‌فروشی کوچکی قرار گرفته است. روبه‌روی اتاقک می‌ایستم تا زن دست‌فروش را رها کنند. حدود ۱۵ دقیقه بعد زن از دفتر پلیس بیرون می‌آید. هنوز ماسک روی صورتش دارد. هیچ حس‌وحالی توی چشمانش نیست. با هم از مترو بالا می‌آییم و از آبمیوه‌فروشی کنار مترو خرید می‌کنیم. دستانش سرد سرد است. بدون اینکه سؤالی کنم، می‌گوید: «شما یک‌وقت خیال نکنی من التماسشان کردم ها. نه. التماس که فایده ندارد. من یک هفته بود نیامده بودم که با اینها یکه‌به‌دو نکنم، اما شما بیا این کیف من را بگرد. اگر یک هزار تومانی پیدا کردی، هرچه می‌گویی درست است. من خودم سرپرست خانوارم. چه کسی جواب شکم گرسنه بچه‌های من را می‌دهد؟» لب به آبمیوه‌اش نزده. می‌گوید: «من شوهرم مرده. چهار تا بچه دارم. به مردم هم کاری ندارم. به آدم‌هایی هم که می‌گویند باندبازی و موادفروشی بین ما زیاد است، کاری ندارم. گفته بودند به ما غرفه می‌دهند. افتادم دنبال غرفه، اما کارم به جایی نرسید». نامش سیمین است. ۴۷ساله و از عبدل‌آباد برای دست‌فروشی به مترو می‌آید. می‌گوید لوازم بهداشتی مثل پد لاک‌پاک‌کن و دستمال کاغذی می‌فروخته و حدود ۱۰۰ هزار تومان جنس داشته که حالا پلیس از او گرفته. اینها را می‌گوید و بی‌خداحافظی، بدون آنکه لب به آبمیوه‌اش بزند، بدون آنکه حتی گریه کند می‌رود.

فاطمه دانشور در گفت‌وگو با «شرق»:

مردم نباید تاوان بی‌تدبیری در حوزه اجتماعی را پس بدهند

فاطمه دانشور، رئیس کمیسیون اجتماعی شورای شهر تهران، در گفت‌وگو با «شرق» درباره جمع‌آوری ضربتی دست‌فروشان از سطح شهر و متروی تهران می‌گوید: «شهرداری برنامه‌ای برای نحوه جمع‌آوری دست‌فروشان و برای اینکه بعدا می‌خواهد با آنها چه کند، ندارد. وقتی ما برنامه‌های درست اجتماعی نداشته باشیم، یعنی سیاست‌گذاری درست اجتماعی نکرده‌ایم و تأمین اجتماعی به وظیفه خودش که اسمش را از آن وام گرفته، عمل نکرده است و اینها همه نشانه خلأ و ضعف در برنامه‌های اجتماعی کلان ماست. قبلا ما وزارتخانه‌ای با نام رفاه اجتماعی داشتیم که الان نداریم و حالا در دو وزارتخانه دیگر ادغام شده که با این ادغام فعالیت‌های آن کم‌رنگ‌تر و کم‌سوتر شده». وی تأکید کرد: «در بحث دست‌فروشی و کالایی که آنها می‌فروشند، یک واقعیت نهفته است. آن واقعیت این است که تقاضا برای این کالاها وجود دارد و اجناس روی دست آنها نمی‌ماند. یک عده از مردم از داخل مترو خریدهای خود را انجام می‌دهند؛ این یعنی تقاضا وجود دارد و دلیل آن این است که توان و قدرت خرید مردم خیلی کم شده و از این نوع عرضه استقبال می‌کنند. بارها خود من با تعدادی از مردم گفت‌وگو کرده‌ام و آنها خرید از دست‌فروش را به خرید از مغازه‌ها ترجیح می‌دادند». دانشور با اشاره به اینکه بسیاری از این زنان به این کار نیاز دارند، افزود: «من از زندگی آنها خبر دارم و وضعیت معیشتی آنها را می‌دانم. این اشکالی است که در سیستم خدمات‌رسانی اجتماعی ما وجود دارد و طبیعی است که با این رشد سریع بی‌کاری، مشاغلی مثل دست‌فروشی خودش را نشان می‌دهد و چاره‌ای هم نیست. وقتی زنی پنج، شش بچه قدونیم‌قد دارد و همسرش در زندان به سر می‌برد، دست‌فروشی یکی از کارهایی است که وی ناچار است به آن روی بیاورد. بنابراین بدون ملاحظه وضعیت معیشتی او، گرفتن و بردن او کار درستی نیست و نباید به این شکل با او برخورد شود». این عضو شورای شهر تصریح کرد: «در واقع اینها نباید تاوان بی‌تدبیری‌ها در حوزه اجتماعی را پس بدهند. باید با درایت بیشتری به مقوله دست‌فروشان نگاه کنیم. به نظر من شهرداری باید صبر کند، اول بحث جمع‌آوری زنان کارتن‌خواب را به یک سرانجام مطلوبی برساند تا رضایت‌مندی شهروندان را به همراه داشته باشد و مردم ببینند در اقدام مداخله‌ای مثل جمع‌آوری زنان کارتن‌خواب موفق بوده و توانسته آنها را به مسیر بهبود برساند و یک کارنامه قابل‌قبول نشان دهد، بعد وارد مقولاتی مثل برخورد با دست‌فروشی شود. این موضوعات و برخورد با آن قطعا یک هماهنگی بین‌بخشی می‌خواهد. هرکاری از جنس آسیب اجتماعی، کار یک‌جانبه شهرداری نیست و فقط کار جمع‌آوری را نمی‌طلبد و نمی‌شود بچه‌های این زنان را در خانه ندید. از یک جایی به بعد نیاز است دستگاه‌ها باهم مشارکت و با اقدام جامع و بر اساس یک برنامه مدون اقدام کنند». وی در پایان خاطرنشان کرد: «بیشتر از اینکه پدیده دست‌فروشان و حضور آنها در شهر، مردم و شهروندان را اذیت کند که بخواهیم آن‌قدر با سرعت و بدون بسترسازی مناسب برای مواجهه با آن عمل کنیم، دغدغه‌های اصلی دیگری هم داریم. بحث آلودگی هوا یکی از دغدغه‌های اصلی شهر است که شهرداری می‌تواند برای ورود به آن از قطع درختان جلوگیری کند و جلوی ساخت‌وساز در باغ‌ها را بگیرد و بی‌خیال زنان سرپرست خانواری شود که برای لقمه‌ای نان در مترو دست‌فروشی می‌کنند». لازم به یادآوری است که شهرداری تهران از حدود یک ماه قبل، طرحی را برای جمع‌آوری و ساماندهی دست‌فروشان و بساط‌گستران در سطح شهر تهران و به‌خصوص بازار تهران آغاز کرده است. این طرح با همکاری مستقیم پلیس و سایر ارگان‌های مربوط اجرا می‌شود. به نظر می‌رسد این نحوه ورود پلیس به موضوع تکراری و حل‌نشده دست‌فروشان مترو، همسو با همین طرح است؛ با این تفاوت که این‌بار مترو پایش را از ماجرا بیرون گذاشته است تا پلیس مستقیم عمل کند.

ادامه از صفحه ۱۶

پلیس راهنمایی شب‌ها بیدار است؟

۵- قانونی که ضمانت اجرائی نداشته باشد، نوشته‌ای بر کاغذی بیش نیست. قانون ترافیک در ساعت‌های خلوت و محله‌های خلوت در کشور ضمانت اجرائی ندارد بنابراین شب‌های مملکت آن‌طور که بایدوشاید قانون ترافیکی ندارد مگر اینکه حادثه‌ای رخ دهد، خسارتی وارد شود، فردی زخمی شود یا جنازه‌ای روی دست بماند.

تلاش گسترده پلیس برای فرهنگ‌سازی و آموزش بسیار درخور تحسین است اما ای‌کاش در کنار هزینه هنگفت تیزرسازی و بیلبورد و تبلیغات دیگر، پلیس به برخی اصول ساده جهانی و آماری رجوع کند و ضریب گرفتارشدن متخلف را کمی بالاتر ببرد. تخلفات به‌ظاهر کوچک یا کم‌تأثیر در برابر تابلوهایی مانند تابلوهای توقف‌ممنوع، عبورممنوع، ایست، رعایت حق‌تقدم، شیر آتش‌نشانی و از این دست، منشأ اصلی نادیده‌گرفته‌شدن گسترده‌تر قوانین راهنمایی و رانندگی هستند چراکه برای راننده جاافتاده که قانون فقط در مواقع اضطرار و اهمیت کارکرد دارد و شب‌هنگام یا در فلان محله دوردست پلیس خواب است و تابلو برای تزئین. درواقع شانس برخورد با تخلف برای یک راننده به‌لحاظ آماری بی‌نهایت پایین است و همین کافی‌ست که قانون، ضمانت اجرائی خودش را از دست بدهد. وجود گشتی‌هایی که به‌طور اتفاقی از معابر مختلف عبور کنند (روشی که در تمام کلان‌شهرهای مدرن و در تمام ۲۴ ساعت شبانه‌روز کاملا مرسوم است) نیاز بزرگی است که خلأ آن به‌شدت احساس می‌شود.

۶- پیشنهاد این نوشته شفاف است: اختصاص درصد کوچکی از انرژی پلیس به معابر غیراصلی و ساعت‌های خلوت تا مردم بدانند پلیس هرچند کم‌تمرکزتر، اما واقعا شب‌ها هم حاضر است، مانند همان رفتاری که نیروی انتظامی سبزرنگ در قبال جرایم غیرترافیکی دارد. یکی از راه‌حل‌ها هم می‌تواند همین باشد که سبزهای نیروی انتظامی نسبت به جرایم ترافیکی منفعل نباشند و به گشتی‌ها دستور داده شود با تخلفات ترافیکی مانند برادران آبی و سفید خود برخورد کنند. در این شرایط بی‌شک شب‌ها با اعصاب آرام‌تری به خانه خواهیم رفت.

ادامه از صفحه ۱۶

نگاه جهانی به بحران آب در ایران

بنابراین، کاهش سطح زیر کشت برخی از محصولات که تولید آنها نسبت به دیگر محصولات، به‌ویژه محصولاتی که در محدوده‌های اقلیمی متفاوت کاشته می‌شوند و فاقد مزیت نسبی هستند، یکی دیگر از راه‌های رویارویی با مشکل پیش‌رو است. این کمبودها و نیازهای کشور را می‌توان با واردات آن محصولات از دیگر کشورها جبران کرد. با توجه به نکاتی که گفته شد و با توجه به اینکه بخشی از غذای جمعیت کشور از خارج وارد می‌شود، و با توجه به اینکه هر پیشنهادی درباره افزایش جمعیت باید به محدودیت‌های منابع آب و سایر عوامل مؤثر توجه کند، بازبینی استراتژی خودکفایی در تولید محصولات کشاورزی، یکی‌دیگر از دستور کارهای سازمان است. اصلاح الگوی کشت باید با توجه به شرایط اقلیمی مناطق مختلف کشور انجام گیرد، تا نیاز آبی به حداقل کاهش یابد و از بارندگی بیشترین استفاده به‌عمل آید.

۱- تخصیص منابع مالی کافی برای استفاده از فناوری‌های جدید جهانی در سیستم آبیاری مکانیزه کشاورزی: تجربه دیگر کشورها نشان می‌دهد که آنان برای عبور از کشاورزی سنتی به کشاورزی پیشرفته و صنعتی، میلیاردها دلار در این بخش هزینه کرده‌اند. ایران نیز برای رسیدن به کشاورزی پیشرفته و مدرن راهی جز سرمایه‌گذاری در این بخش ندارد. در ایران حدود ۱۸ میلیون هکتار زمین زراعی و باغی وجود دارد که ۱۰میلیون هکتار آن دیم و بقیه آبی کشت می‌شود. از هشت میلیون هکتار باغ و زمین زراعی که آبیاری می‌شوند، حداکثر دوونیم‌میلیون هکتار به شبکه‌های اصلی تجهیز شده‌اند و حدود یک میلیون هکتار آن با سیستم آبیاری پیشرفته پوشش داده شده‌اند. استفاده از فناوری پیشرفته برای افزایش راندمان آبیاری، به‌موازات استفاده از بذر و نهال اصلاح‌شده پرمحصول و بهره‌مندی از روش‌های مدرن کاشت و داشت و برداشت، موجب افزایش بهره‌برداری خواهد شد. در این صورت می‌توان به‌ازای هر مترمکعب آب مصرفی ۲/۵ برابر، تولید را افزایش داد و با توفیق در این زمینه می‌توان آب مصرف کشاورزی را کاهش داد و از گسترش دامنه بحران آب جلوگیری کرد. بیشترین مصرف آب کشاورزی، در باغات و کشت‌های تابستانه و عمدتا برنج، جالیز و سبزیجات است. ازاین‌رو در اصلاح الگوی کشت باید به ایجاد توازن میان کشت‌های زمستانه و تابستانه توجه شود. در مواردی به‌ویژه در صادرات برخی اقلام کشاورزی، ارزشی که به‌دست می‌آید به مراتب کمتر از ارزش آبی است که صرف تولید آن شده است.

۲- کشت فرامرزی و انتقال آب از کشورهای پیرامونی، از راه‌های مقابله با کم‌آبی است که به‌عنوان بخشی از راه حل مشکل در میان صاحب‌نظران مطرح می‌شود که در این میان تفاهم‌ها و توافق‌ها درباره انتقال آب از کشورهای پیرامونی باید با مطالعه بیشتری صورت گیرد.

۳- موضوع مهم دیگری که کمتر به آن توجه شده است، میزان هدررفت آب از طریق ضایعات و تلفات محصولات کشاورزی پس از تولید است. این تلفات در فرایند انتقال، توزیع و مصرف نادرست محصولات غذایی رخ می‌دهد و براساس برآوردها دست‌کم حدود ۲۰ درصد تولیدات در این فرایند نابود می‌شود. اصلاح این فرایند می‌تواند به کاهش مصرف آب به میزان ۱۰ تا ۱۵ درصد بینجامد.

۴- توسعه روش آبیاری قطره‌ای می‌تواند مصرف آب را بین ۳۰ تا ۷۰ درصد کاهش داده و هم‌زمان میزان تولید محصول را نیز بین ۲۰ تا ۹۰ درصد افزایش دهد.

۵- کشت گیاهان سازگار با شرایط اقلیمی در مناطق خشک و کم‌آب و توسعه فضای سبز شهری با کشت گیاهان بومی که نیاز کمتری به آب دارند و توسعه کشت‌های گلخانه‌ای.

۶- انطباق میان کیفیت آب با نوع مصرف آن، به‌ویژه در مناطق خشک و کم‌آب، با استفاده از روش‌های کارآمد و کم‌هزینه برای بازیافت، تصفیه و استفاده مجدد از آن.

۷-تنظیم برنامه‌ای علمی و دقیق با اعتبار مالی کافی برای احیای سفره‌های زیرزمینی آب با کمک تشکل‌های آب‌بران و ذی‌نفعان برای جلوگیری هرچه‌سریع‌تر مصرف بی‌رویه منابع آب زیرزمینی به‌ویژه منابع تجدیدناپذیر آب و تعیین‌تکلیف چاه‌های غیرمجاز و نصب کنتور هوشمند در چاه‌ها دارای پروانه بهره‌برداری برای کنترل برداشت مجاز، از دیگر مسائل مهم در این زمینه است.

۸- تخصیص به‌موقع و کامل اعتبارات لازم برای توسعه هرچه‌سریع‌تر زیرساخت‌های آب و فاضلاب شهری و صنعتی.

۹- جمع‌آوری آب باران، با توسعه سیستم جمع‌آوری و ذخیره آن.

۱۰-تدوین یک استراتژی ملی بهداشت آب.

۱۱- جلوگیری از نشت آب.

۱۲- توقف اعطای یارانه به بخش آب.

۱۳- استفاده از شیرهای آب کم‌مصرف در مصارف خانگی و شهری.

۱۴- اتخاذ تمهیدات قانونی برای جلوگیری از مصرف بی‌رویه آب مصرف‌کنندگان خاطی. تنظیم تعرفه تساعدی قیمت آب یا جریمه‌های متناسب دیگر.

۱۵- بازبینی بنیادی در سیاست‌های احداث سد.

۱۶- تدوین برنامه تبلیغاتی وسیع و گسترده و هرروزه در همه رسانه‌ها شامل همه کانال‌ها و شبکه‌های تلویزیونی و رادیویی کشوری و استانی، همه روزنامه‌ها و مجلات سراسری و محلی، مراکز تفریحی و فرهنگی و پارک‌ها، سینماها، ورزشگاه‌ها و... .